

ÅRSREDOVISNING

2019

INNEHÅLL

VERKSAMHETSBERÄTTELSE	1
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	16
RESULTATRÄKNING	22
BALANSRÄKNING	23
KASSAFLÖDESANALYS	25
NOTER	26
UNDERSKRIFTER	31

Verksamhetsberättelse

opera, dans, musik & Vita kuben

Norrlandsoperan är en spelplats för nya uttryck i Västerbotten

Norrlandsoperans (nedan kallad NO) konstnärliga verksamhet har i många avseenden varit framgångsrik och utvecklats under året och både presterat och levererat ett starkt program i hela regionen. Ökade besökssiffror och positiv feedback från publiken och media bekräftar detta – ett bra resultat när NO fyller 45 år.

Övergripande programstrategi - Norrlandsoperan levererar hög kvalitet genom ett brett programutbud med utmaning & bekräftelse som ledord

NO:s programstrategi springer ur ägardirektiven, den regionala kulturplanen samt verksamhetens visions- och strategidokument. I de konstnärliga målformuleringarna framgår prioriteringar och inriktning för samtliga verksamhetsgrenar: opera, dans, musik, konst - NO är en spelplats för nya uttryck i Västerbotten. Likväl fungerar NO:s produktioner och samarbetsprojekt som ambassadörer till scenkonst av hög kvalitet i nationella och internationella kulturarenor. Programverksamheten bedrivs utifrån värdeorden - *hög kvalitet, med utmaning och bekräftelse* för publiken. Alla produktioner och projekt granskas med perspektiv på tillgänglighet, jämlikhet och hållbarhet. Det innebär även att programutbudet ska återspegla den kulturella mångfalden i regionen.

För ett varierat programutbud med såväl underhållande, lättillgängliga som utmanande mer konceptuella format av hög kvalitet samarbetar NO med både svenska och internationella konstnärer. NO presenterar egna eller samproducerade produktioner och gästspel antingen i egen regi eller tillsammans med andra aktörer runt om i Sverige, Europa och världen. Många produktioner förhöjs med samarbeten och/eller pedagogiska kringaktiviteter som t.ex. introduktioner, publiksamtal och workshops eller genom externa samarbeten där man fördjupar sig med experter i en särskild tematik. Arbetet för att öka *tillgängligheten* och bidra till större *mångfald* både i programutbudet och hos publiken prioriteras.

Prioriterade målgrupper & särskilda perspektiv

NO har under året arbetat med ett flertal insatser mot prioriterade målgrupper - särskild barn & unga. Satsningar för att nå underrepresenterade och nya målgrupper, har ökat och medskapande/besök från dessa samt evenemang som speglar kulturell mångfald har fortsatt utvecklas. Den nya konstnärliga ledningen som påbörjade sitt uppdrag i augusti har under hösten 2019 jobbat på en gemensam strategi, där de särskilda perspektiven jämställdhet, mångfald och tillgänglighet är väl integrerade i såväl konstnärliga mål som andra utvecklingsprocesser i verksamheten.

Verksamhetsövergripande samarbeten

Under respektive verksamhetsområde beskrivs exempel för de regionala, nationella och internationella nätverken, samarbeten och uppdragen samt exempel på föreställningar och insatser. NO har under året samarbetat inom organisationens verksamhetsområden samt med över hundratals organisationer, institutioner, aktörer från det fria kulturlivet och internationella partners.

Samverkansprojekt mellan avdelningarna

För att nyttja NO:s potential som scenkonsthus med flera konstarter och stor spetskompetens samarbetar opera-, dans-, konst- och musikavdelningarna varje år i flera produktioner. Det leder till en effektiv resursanvändning men bidrar även till den nationell och internationell erkänd kvalitet som bara en institution med både möjligheter till tillverkning och en fullstor symfoniorkester har.

Under 2019 genomfördes ett första större samarbete mellan NO:s avdelningar (dans, musik- och opera) som hade ett uttalat mål att skapa en angelägen och sant nyskapande föreställning som i alla avseenden levde upp till NO:s ledord bekräftelse och utmaning. Samarbetet resulterade i operadansproduktionen **Vi – en okänd opera av Bach?** som i alla avseenden levde upp till de satta målen på ett sätt som gav genklang även nationellt.

Musik- och operaavdelningen har vidare haft ett nära samarbete i och med NO:s symfoniorkesters medverkan i höstens opera **Hans & Greta**. Därutöver har NO:s egen operasångerska Susanna Levonen och pianisten Jonas Olsson medverkat vid flertalet orkester- och kammarmusikproduktioner under året.

Ytterligare två samarbeten mellan dansavdelningen och Norrlandsoperans Symfoniorkester presenterades under året i form av **Lohengrin** och de neoklassiska balettkvällen **Nordlicht** med det gästspelande balettkompaniet Chemnitz som blev ett spännande möte mellan tre olika dansakter och musik av Bach.

Nära samverkan sker också mellan dansavdelningen och Vita Kuben som även inkluderar Bildmuseet i Umeå där tre samproduktioner inleddes under året med svenska koreografer och bildkonstnärer inför performancefestivalen **Rum för performance** som äger rum 2020.

Regional utveckling & Årets kulturkommun Sorsele och Storuman

NO har under året fortsatt utveckla samarbeten och gemensamma strukturer med övriga regionala kulturinstitutioner och fria kulturutövare i samtliga kommuner i Västerbotten. Vidareutveckling av samarbeten har gjorts för att bidra till ett rikt kulturutbud och för att säkerställa förutsättningar att komma ut i länet med verksamheterna med produktioner och turnéer. Starka nätverk och kontinuerliga samarbeten är en förutsättning för NO:s arbete i regionen. Samarbetspartners finns bland kommuner, fritidsgårdar, musik- och dansskolor, skolor, studieförbund, andra scener, andra kulturkonsulenter, föreningar och lokala eldsjälar.

Arbetet med Årets Kulturkommun i Sorsele 2018/19 och Storuman 2019/20 har utvecklats framgångsrikt och samarbeten har resulterat i föreställningar, pedagogiska insatser, workshops och arrangörsutbildningar, med starkt fokus på den prioriterade målgruppen barn och unga.

Norrlands nätverk för musikteater & dans (NMD)

Tack vare nätverket NMD hade NO möjlighet att under våren turnera med den egenproducerade operaföreställningen **Vi – en okänd opera av Bach?** som spelade sex föreställningar i Norra Sverige. Dessutom arrangerades 12 publikbussresor med stöd av NMD som ytterligare ett led i arbetet för att göra föreställningarna tillgängliga för så många som möjligt i Norrland. NMD bidrog med turnéstöd och publikbussar under 2019. Från NMD:s partnerorganisationer Norrdans och Piteå Kammaropera har det tagits emot gästspel på NO under året som berikat programutbudet..

Norrlandsoperans vänner

Norrlandsoperans vänner är en intresseförening och mötesplats för människor med stort intresse för musik, opera och dans. Föreningens målsättning är att bidra till NO:s förankring i svenskt kulturliv samt att bredda och sprida kunskap om de konstformer som ryms inom NO:s väggar. Under året har NO och Norrlandsoperans vänner initierat och tittat på fördjupade samarbeten och möjligheter samt öppnat upp en rad av sina arrangemang även för en intresserad publik.

Norrlandsoperans vänner delar också årligen ut ett stipendium. 2019 års stipendiat var NO:s kör som hyllades för sitt kvalitativa engagemang och ständiga nyfikenhet.

Elektra

Restaurang Elektra har under det gångna året hunnit etablera sig som en kreativ och driven aktör och samarbetspartner i NO:s lokaler.

NO har under 2019 introducerat en kontinuerlig verksamhet i dessa nya rum som både berikar publikens upplevelse och tillgängliggör verksamheten. Elektra bidrar till att en ny publik hittar till NO och ger NO:s trogna publik en bättre och bredare helhetsupplevelse.

Opera

NO är en av de viktiga operascenerna i norra Europa med en stark ställning som presentatör av orädd musikteater på hög internationell nivå. På huvudscenen i Umeå presenteras årligen minst två fullstora operaproduktioner varav den ena turnerar i norra Sverige via nätverket NMD. I uppdraget ingår också att sprida kunskap och förståelse för operakonsten vilket görs med en mångfald av kringarrangemang och mindre musikdramatiska koncept, ofta med fokus på prioriterade målgrupper såsom barn och unga. NO:s operauppsättningar präglas alltid av en stor medvetenhet om vårt moderna samhällets krav och mekanismer och arbetsprocesserna präglas av samma medvetenhet om omvärlden.

Uppdrag & verksamhetsresultat

Operaavdelningen på NO har under jubileumsåret 2019 haft ett extra starkt fokus på nyskapande operaformer (**Vi – en okänd opera av Bach?**), barnperspektivet (**Hans & Greta**) samt en genomgående strävan mot ett ansvarsfullt och klokt användande av resurser i alla led av operaproduktionerna. Som exempel på detta kan man bland annat nämna:

- Vårens kostymutförsäljning som gav förlängt liv åt kostymer som tillverkats i NO:s ateljé.
- Scenografin till **Hans och Greta** som till en del tillverkades av återvunna PET-flaskor som samlats in i samband med en marknadsföringskampanj för föreställningen.
- Den för-turné med workshops för lokala körer som företogs inför turnén av **Vi – en okänd opera av Bach?** ett exempel på ett utvidgat och mer hållbart samarbete med de konstnärliga team som anlitas för operaproduktionerna.
- Att involvera gästande sångare i andra konserter och aktiviteter på NO än de operaföreställningar de huvudsakligen engagerats för så som skedde när tre av sångarna i **Hans & Greta** även medverkade i P2 i Parken-konserten med Norrlandsoperans Symfoniorkester.

Korta fakta:

Under 2019 har NO presenterat 35 föreställningar och nått 9 709 besökare.

Operaavdelningens 115 kringarrangemang/aktiviteter under 2019 nådde 4 180 deltagare.

P2:s direktsändning av Hans & Gretas premiär den 28/9 och efterföljande 30 dagars streaming på SR-play gjorde det möjligt för lyssnare i hela Europa att uppleva NO:s solister, barnkör och symfoniorkester.

Konstnärlig verksamhet & lokala, regionala, nationella och internationella samarbeten

Vi – en okänd opera av Bach? – ett samarbete mellan opera – och dansavdelningarna på NO som resulterade i ett koreografiskt allkonstverk där Bachs andliga musik integrerades med ny musik av Siri Jennefelt och Thomas Jennefelt. Operasångare, dansare och kör skapade tillsammans ett nytt operaformat och ett sammanhang där publiken gavs möjlighet att stanna upp och känna efter vad det innebär att vara människa bland andra människor. Föreställningen som hade premiär den 14 mars 2019 gavs 8 ggr på Norrlandsoperan följt av sammanlagt sex föreställningar i Östersund, Sundsvall och Härnösand och togs emot mycket väl av press och publik. Vårt att nämnas är att föreställningens dirigent Olof Boman under hösten nominerades till tidskriften Operas operapris 2019 som avgörs våren 2020.

Under hösten framfördes Engelbert Humperdincks klassiska barn- och familjeopera **Hans & Greta**. Premiären den 28 september direktsändes i Sveriges Radio P2 och föreställningen, som gavs totalt 12 ggr, togs emot mycket väl av press och media och lockade en stor publik.

I oktober gästspelade Piteå Kammaropera i Norrlandsoperans Black Box med operan **Kärleksmaskinen**, ett nytt och tankeväckande operaverk om jakten på den "perfekta" kärleken.

Under hösten inleddes ett nytt samarbete med Västerbottensteatern med konsertprogrammet **Musik i höstens tid** med Anders Lundström, tenor och Jonas Olsson, piano som gavs i serien "Klassisk onsdag" på Västerbottenteaterns cafésцен. Detta samarbete är tänkt att utvecklas vidare under 2020.

Norrlandsoperans kör medverkade under 2019 i en operaproduktion **Vi – en okänd opera av Bach?**) och i två konsertproduktioner i samarbete med musikavdelningen/symfoniorkestern - **Ein Deutsches Requiem** i en slutsåld Umeå Stadskyrka och **Juloratoriet** vid två likaledes slutsålda konserter på hemmaplan i Norrlandsoperans konsertsal.

Barnkören hade ett aktivt år med CD-inspelning (Naturgodis), körresa till Göteborg för medverkan i Sångmanifestation på Göteborgsoperans stora scen tillsammans med Göteborgsoperans barn- och ungdomskör samt Malmö Operas barnkör, konsert under Socialchefsdagarna på Nolia samt omfattande medverkan i **Hans & Greta**. Året avslutades med julföreställningen **Vem ropar?** tillsammans med musiker ur Norrlandsoperans Symfoniorkester, solister och studerande vid Musikal akademien vid Strömbäcksskolan.

Prioriterade målgrupper, särskilda perspektiv, publikarbete och pedagogiska satsningar.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för operaavdelningen på NO och verksamheten runt aktiviteter riktade till målgruppen barn och unga präglas av en hög ambitionsnivå och vilja att utveckla befintliga såväl som nya koncept. En del av dessa aktiviteter är föreställningsanknutna medan andra är mer allmänt hållna i relation till konstformen. Ett exempel på en sådan aktivitet är **Sing-a-long**, ett interaktivt konsertkoncept som riktar sig till grundskolans lägre årskurser.

I samband med vårens operaproduktion **Vi – en okänd opera av Bach?** bjöds skolungdomar in till öppna repetitioner följt av guidade turer bakom kulisserna. Som ett led i arbetet med ökad tillgänglighet textades föreställningen på svenska, engelska, samiska och arabiska. I samarbete med SFI genomfördes ett språkprojekt där man arbetade med texten och följde upp med besök på repetitioner och föreställningar. När **Vi** besökte Sundvall syntolkades föreställningen och de goda erfarenheterna av detta ledde sedan till att även Piteå Kammaroperas gästspel i Umeå med **Kärleksmaskinen** syntolkades.

Höstens operaproduktion **Hans & Greta** riktade sig till en yngre målgrupp och deras familjer vilket tydligt manifesterades med AnnSofi Nybergs fantasifulla och sagobokslänkande scenografi, unga solister och omfattande medverkan av NO:s barnkör. Ytterligare ett fokus under året var utvecklandet av **Operaskolan**, en intresseskapande pedagogisk verksamhet riktad till elever på högstadiet/gymnasiet.

Särskilda satsningar gjordes för att nå nya och hittills underrepresenterade målgrupper såsom bl.a. studerande på Arkitektshögskolan, Designhögskolan och Konsthögskolan, Vän i Umeå, SFI samt för första gången Elitidrottsgymnasiet.

Dans & Dans i Västerbotten

Uppdrag & verksamhetsresultat

Den samtida dansen är en konstform som kontinuerligt arbetar med nytänkande och nyskapande verk, ofta i genreöverskridande projekt. NO:s dansverksamhet har i uppdrag att presentera dans och performance på högsta nivå i såväl Umeå och Västerbotten som på den internationella scenkonstarenan. Alla produktioner och projekt granskas utifrån tillgänglighet, jämlikhet och hållbarhet. Programutbudet och andra aktiviteter tar tillvara den kulturella mångfalden i regionen och danskunskapande insatser är en naturlig del av publikarbetet.

NO:s dansverksamhet bedrivs av dansavdelningen med huvudfokus på ny- och samproduktion samt gästspel medans Dans i Västerbotten (DiV) som konsulentverksamhet främst har fokus på främjandeuppdrag för barn och unga, utövare och arrangörer. I Sorsele och Storuman (Årets kulturkommun) satsade både DiV och dansavdelningen extra på barn- och ungdomsaktiviteter.

Korta fakta

NO:s dansverksamhet, inkl. DiV har under 2019 presenterat 258 föreställningar med 36 408 besökare (ex. 5 515 besökare på NO, 7 928 i Västerbotten totalt och 18 822 i internationella sammanhang) och därutöver tog 1652 besökare del av pedagogiska och andra aktiviteter främst i Västerbotten. Utöver det gavs människor i Sverige, Europa och andra länder i världen möjlighet att avnjuta dansupplevelser som NO varit delaktig i som samproducent eller samarbetspartner. Framgångsrika och prisbelönta samproduktioner nådde 18 822 besökare på internationella turnéer.

Konstnärlig verksamhet & lokala, regionala, nationella och internationella samarbeten

För att säkerställa ett brett programutbud med såväl underhållande, lättillgängliga och utmanande, smalare format samarbetar dansavdelningen med både svenska och internationella danskonstnärer, ofta under flera år. NO presenterar såväl gästspel som egna och samproducerade verk. Alla produktioner förhöjs med samarbeten och/eller danskunskapande insatser som t ex introduktioner, publiksamtal och workshops eller genom externa samarbeten med experter i en särskild tematik. Stor vikt i arbetet läggs på ökad tillgänglighet och större mångfald i programutbudet och bland publiken – t ex genom produktioner som lyfter kulturell mångfald (ex. *Massala*; *URBAN NORTH*), olika funktionsperspektiv (ex. *The way You look at me*) eller LGBTQ-frågor (ex. *Flottarkärlek*). Ett annat angeläget arbete är att väcka nyfikenhet och glädje för den mer utmanande performancekonsten.

Samproduktioner & residens

Samproduktioner och residens är viktiga delar av NO:s verksamhet. NO stödjer svenska och internationella danskonstnärer med antingen finansiering eller med tillgång till scen, repetitionstid, scenteknik, scentekniker, producent, marknadsavdelning med mera. På detta sätt bidrar NO också till danskonstens utveckling i stort. Produktioner samproducerade av NO 2015 till 2018 spelas fortfarande runt om i Sverige, Europa och världen och många av dessa hade inte varit möjliga att genomföra utan NO:s samproduktionsstöd. 2019 hade NO glädjen att få presentera två urpremiärer med svenska koreografer i samproduktion med NO: Malin Hellkvist Sellén och Charlotte Engelkes samt två sverigepremiärer i samproduktion med NO: Cullbergbalettens **On the CUSP** och Daniel Mariblanca's multimediprojekt **71bodies** med temat transgenderidentitet. Vidare presenterades flera internationella gästspel av samproduktioner.

I samarbete med operaavdelningen skapades ”**Vi - en okänd opera av Bach?**”, en genreöverskridande egen operaproduktion med dans/ rörelse som centralt uttryck. Produktionen turnerade också i NMD-området där Dansavdelningen arrangerade

publikarbete och särskild danskunskapande workshops där koreografen Jon Skullberg jobbade med lokala körer kring kropp och röst.

Lokalt, regionalt, nationellt & internationellt samarbete/samverkan

NO:s dansavdelning arbetar i nära samverkan med Dans i Västerbotten (DiV), vilket möjliggör att barnföreställningar som DiV har på turné även presenteras i Umeå. NO samproducerar och stöttar regionala danskonstnärer på olika sätt och samarbetar kontinuerligt kring workshops och kompetenshöjande verksamhet kring dans i Västerbottens län.

Ett viktigt återkommande samarbete inom NMD är den regelbundna presentationen av Norrdans som 2019 gästade NO med **Proxy** – Martin Forsbergs första produktion som ny konstnärlig ledare för kompaniet.

NO:s dansavdelning samarbetar regelbundet med Umeå Teaterförening och presenterade sex föreställningar tillsammans under spelåret: **On the CUSP, R.OSA, 71bodies, Massala, Nordlicht** och **Lohengrin Dreams**.

NO dans är del av Dansnät Sverige (DNS), ett turnénätverk för samtida dans som även driver frågor kring utveckling av den svenska dansbranschen och samproducerar nya verk med Sverigebaserade koreografer. Genom DNS presenterades 8 produktioner under 2019. NO är en av Dansnät Sveriges partners som samproducerade Anna Öbergs nya folkdansproduktion **Solitär**, med premiär under hösten 2019.

Dansen på NO samproducerar även med ett flertal internationella partner och bidrar därmed till NO:s goda renommé i scenkonstvärlden samt till hållbart producerande, turnerande och en stabil ekonomi.

Dansavdelningen nätverkar med *EDN – European Dancehouse Network* och *IETM – Independent European Theatre Meeting*, *ISPA - International Society for Performing Arts*, *Nordi Next* m.fl. Dansavdelningen är vidare partner i nätverket *Keđja*, ett nordiskt-baltiskt och delvis även europeiskt nätverk för verksamma inom dansområdet.

Prioriterade målgrupper och särskilda perspektiv

Barn och unga är en av verksamhetens viktigaste målgrupp, vilket bland annat manifesteras i särskilda satsningar som **URBAN NORTH** och egna (sam)produktioner som **Mitt bland stjärnor**. Stor vikt läggs på stöd till unga utövare och en välförankrad turnéverksamhet riktad mot en ung publik i länet. I samband med DiVs länsturnéer för barn och unga gav dansavdelningen på NO ett flertal offentliga föreställningar på våra scener under året: **InStore, OBS! Superviktigt** och **90 Far and Height**.

NO vill uppmuntra barn och unga till eget deltagande genom ett stort utbud av medskapande aktiviteter och ett omfattande workshopprogram.

Ett av dansavdelningens största projekt är **URBAN NORTH** med fokus på barn och unga, en stor satsning på urban kultur med fokus på dans. **URBAN NORTH** är ett treårigt regionalt utvecklingsprojekt med stöd av Kulturrådet och Region Västerbotten. Projektet är nu inne i sitt andra år av tre, dock har **URBAN NORTH** genomförts i mindre skala sedan 2015. Aktiviteter inom **URBAN NORTH** sker under hela året och på olika platser i Västerbotten. **URBAN NORTH:s** huvudfokus är att främja unga utövares eget skapande samt att bygga mötesplatser.

URBAN NORTH 2019 bjöd på workshops, musik och internationella gäster. Dessutom arrangerades för tredje året i rad ett stort battle, för såväl Rookies (nybörjare) som Pro's (professionella) samt grupper i Showcase Competition. Det fullsatta evenemanget pågick under två dagar och attraherade nya publikgrupper att besöka NO. Battlet kulminerade slutligen i Saturday Night Show, en mycket omtyckt kvällsshow med blandade musik- och dansakter.

Största satsningen i URBAN NORTH battle 2019 och en av huvudakterna i Saturday Night Show var danscrewet Femme Fatale från Los Angeles som gästade NO. Femme Fatale höll även flera workshops i olika dansstilar på högstadieskolor i Umeå och för dansare i Umeå och Skellefteå.

Publikarbete & pedagogiska satsningar

NO:s dansavdelning jobbar aktivt med publikarbete och danskunskap genom insatser och upplägg. Som regel ges introduktioner inför varje föreställning för att ge publiken nycklar till förståelse och för att presentera konstnärerna bakom produktionerna. För att fördjupa kontakten med konstnärerna och publiken erbjuds ofta även publiksamtal efter föreställningar.

Vid varje säsongstart i höst och vår bjuds publiken in till **Dansmingel** där kommande termins dansprogram presenteras.

Vid sidan om föreställningarna arbetar NO:s gästande koreografer och dansare också ofta med ovana eller vana dansare i olika workshopsformat, ofta i samarbete med DiV. Det kan röra sig om danselever från estetlinjer på gymnasiet, Myllan-workshops för unga amatördansare, skolelever och barn. En särskilt uppskattad insats 2019 var Silvia Gribaudis workshop där målgruppen var seniorer.

För kulturarbetare och intresserad publik arrangerades 2019 en branschdag och debatt om tillgänglighet ur funktionsperspektiv på scen där NO-aktuella Claire Cunningham & Jess Curtis medverkade.

Det nya formatet **Dansbaren** utvecklades vidare. I samarbete med olika lokala aktörer öppnades restaurang Elektras Bistro upp för gratis uppvisningar, prova-på av olika dansstilar och öppna dansgolv (HipHop, Salsa, West Coast Swing). Formatet tilltalar en ny publik som har intresse av dans på en annan nivå än som publik.

Dans i Västerbotten - placering och samverkan med Norrlandsoperan

Dans i Västerbotten (DiV) är en regional verksamhet med uppgift att stärka danskonstens utveckling inom länet med fokus på barn och unga. DiV är en del av konsulentverksamheten i länet, som har sitt uppdrag från Region Västerbotten. Med sin placering på NO har DiV unika förutsättningar. Samverkan, utbyte och resursplanering möjliggör för DiV att genomföra projekt som annars skulle vara för kostsamma för verksamheten och uppdraget. Resurser i form av lokaler, teknik, scener och personell kompetens ökar DiV:s möjligheter att skapa och projektera residens/projekt och föreställningar som kommer Västerbottens invånare tillgodo och tillför regional utveckling. Samarbetet skapar bättre förutsättningar för såväl "hobbydansare" som professionella utövare och tillsammans når vi en bredare publik i länet samt fler barn och ungdomar med våra respektive verksamheter. Fruktbara utbyten sker även med övriga konstnärliga verksamheter på NO. Dansavdelningen och DiV stöttar gemensamt dansprojekt som ger ökat stöd för de professionella och tillsammans med kollegor på NO som också har ett länsuppdrag kan DiV samarbeta med frågor som rör arrangörskap och delaktighet.

DiV - Lokala, regionala, nationella och internationella samarbeten

DiV:s grunduppdrag är regionalt och nätverk är en förutsättning för verksamheten. Genom detta sker omvärldsbevakning, informationsutbyte, redovisning, planering och strategiskt utvecklingsarbete etc. Samarbeten sker löpande under året. Med kommuner, fritidsgårdar, dansskolor, konferenser, skolor, studieförbund, BUNKG, andra scener, andra konsulenter regionalt och rikstäckande, kulturdagar, föreningar och evenemang. Under året har DiV:s verksamhet omfattat totalt 65 aktiviteter & kringarrangemang med ca 1 274 besökare/deltagare. Dessa är bland annat workshops, fortbildning, koreografitävling för unga, seminarier, arrangörsutvecklings-satsningar samt Årets kulturkommun aktiviteter.

Samarbeten har bland annat skett med & i följande kommuner och orter: Umeå, Skellefteå, Åsele, Lycksele, Vilhelmina, Storuman, Sorsele, Dorotea, Vindelns, Nordmaling samt Eskilstuna, Sundsvall & Luleå.

Under 2019 påbörjades det 3-åringa utvecklingsprojektet **Dance artists in Barents**. Ett samarbetsprojekt med interregionalt fokus för Västerbotten och Norrbotten tillsammans med parter i Norge, Finland och Ryssland för att stärka arbetsförhållandena för danskonstnärer i norra Sverige.

DiV - Prioriterade målgrupper, särskilda perspektiv och pedagogiska satsningar

Planering och genomförande av föreställningar för barn och unga under deras skoltid och på sin lokala ort sker i samarbete med lokala arrangörer. Föreställningarna når ut till ca 2 000 – 3 000 skolbarn per år (3–15 år). Totalt har DiV också genomfört 54 st pedagogiska insatser med 802 deltagare. Pedagogiska projekt med medskapande aktivitet har bl.a. skett i samband med residens i Umeå och Storuman med gruppen **Nomodaco** där barn under skoltid fick vara med och utforma koreografiska idéer till kommande föreställning **Micro macro**. Dans för Parkinson-läger har genomförts och är en del av Dans för hälsaperspektivet inom DiV:s verksamhet.

Dansundervisning på SFI är ett prioriterat område där dansen som hjälpmedel inom språkundervisningen ska verka hälsofrämjande och minska stressen hos SFI-eleverna parallellt med att en utveckling i det svenska språket sker.

Musik

Uppdrag & verksamhetsresultat

Musikavdelningen vid NO arbetar för att producera och tillgängliggöra musikaliska upplevelser av högsta kvalitet i Umeå och Västerbotten. NO:s Symfoniorkester framträder både på NO och i Norra Sverige.

Symfoniorkestern är NO:s största heltidsanställda personalgrupp med 47 heltidsanställda musiker. Genom symfoniorkesterns existens och verksamhet förvaltas och förnyas en konstyttring som är en vital och självklar del av den västerländska musiktraditionen. Symfoniorkestern möjliggör även fullstora opera- och dansproduktioner. Musikerna turnerar även i mindre konstellationer, samt medverkar under operaproduktioner både i Umeå och övriga Norrland.

Vidare producerar och organiserar musikavdelningen samarbeten med frilansande artister och musiker, amatörer, ungdomar och barn. Musikavdelningen samarbetar regelbundet med amatörlivet, föreningslivet, universitet, kyrkan, barn, ungdomar med flera grupper. Vi arbetar aktivt för att stärka kulturlivet i vårt samhälle i alla former och på alla nivåer. Verksamhet riktad till barn och ungdomar är prioriterat och särskilt viktig är ungdomarnas eget deltagande och medskapande. NO har därför flera produktioner per säsong där barn och unga bjuds att spela tillsammans med orkestern eller på annat sätt uppmuntras till att vara delaktiga i skapande och utövandet av musik.

Korta fakta

Musikavdelningen har under året genomfört 198 föreställningar/konserter med 24 975 besökare varav 80 föreställningar/aktiviteter riktades till barn/unga. De pedagogiska insatserna har nått ut till drygt 3 460 besökare.

Konstnärlig verksamhet & lokala, regionala, nationella och internationella samarbeten

Orkestern framträder både i NO:s konsertsal och gästspelar både i Västerbotten, Norrland och nationellt. Orkestern har under året erbjudit kammarmusik bland annat i produktionerna **Himmelska brassklanger** och **Musik till stillhet och eftertanke** samt Avatarkvartetten med stämningsfull julinspirerad musik vid publikaktivitet i december.

Vårtidens ljus är ett exempel på ett samarbete mellan Norrlansoperans Symfoniorkester och länets körsångare. Med utgångspunkt i tonsättarens Aaron Copelands klassiska

Appalachian Spring byggdes ett program på temat Vårtidens ljus med madrigaler, folkmusik och Vivaldi till en färgstark föreställning.

Vid jubileumskonsert under Samiska Veckan satte Frode Fjellheim samman en exklusiv konsert med några av Sápmis främsta artister ackompanjerade av musiker från Musikk i Trøndelag och NO:s symfoniorkester. Repertoaren bestod av utdrag från Frode Fjellheims projekt **Aejlies Gaaltije** och **The Orchestral Joik Project** samt specialarrangemang av bland annat Katarina Barruk. Artisterna har tidigare samarbetat i flera olika konstellationer men vid detta unika tillfälle delar de för första gången scenen samtidigt.

Umeå Impro med Umeå Youth Jazz Orchestra i samarbete med Midgårdskolan genomförde tre workshops med Petter Berndalen, Jennie Abrahamsson och Sisters of Invention. Välbesökt, lärorikt och omtyckt. Tillsammans med Midgårdsskolan och Umeå kulturskola sattes **Umeå Youth Jazz Orchestra** samman och under ledning av Jonas Knutsson repeterades orkestern för ett framförande under Jazzfestivalen.

En höjdpunkt i höstens konsertserie med NO:s symfoniorkester var Adès violinkonsert **Concentric paths** med den unga talangfulla violinisten Johan Dalene. I övrigt på programmet stod bland annat Stravinsky **Pulcinella suite** och konserten dirigerades av Mei-Ann Chen.

Lokalt, regionalt, nationellt & internationellt samarbete/samverkan

Det regionala musikuppdraget står inför stora logistiska utmaningar i en region av Region Västerbottens storlek för att hitta fungerande lokala och regionala samarbetsstrukturer. Musik i Norr verkar på ett framgångsrikt sätt för att sprida kvalitativa musikupplevelser av Norrlands musikinstitutioner på ett kostnadseffektivt och välorganiserat sätt. Genom Musik i Norr-samarbetet får publiken möjlighet att ta del av närliggande orkestrar och ensembler, NO:s Symfoniorkester, Norrbotten NEO, Norrbotten Big Band, Nordiska Kammarorkestern och residensverksamheten i Jämtland.

MOTILI är ett annat viktigt nätverk av lokala arrangörer i Västerbottens inland som sprider produktioner av fria musikaktörer. Genom MOTILI-slingan når NO på ett beprövat sätt en bred publik i kommunerna i Västerbottens inland.

Prioriterade målgrupper och särskilda perspektiv

Barn & Unga

Musikavdelningen riktar sig till den prioriterade målgruppen barn och unga både genom stora och nyskapande orkesterproduktioner, gästspel som noga väljs ut från Sveriges digra utbud, samt genom flera pedagogiska verksamheter. Olika koncept såsom bábiskonsert för de allra minsta till familje/barn-föreställningar utifrån sago- & filmperspektiv presenteras.

Samverkan med barn och ungdomar på kulturskolor och musikalijer med samspel och musicerande ger utrymme för eget deltagande, skapande och upplevelser där man tillsammans med symfoniorkester eller mindre ensembler kan delta men också mötas i kreativt skapande. Ett exempel är skolproduktionen **Jag är en hjälte** - en konsert skapad av tredjeklassare. Eleverna fördjupade sig i "Beethovens trea" (Eroican = hjälte), ritade hjältar och ljudsatte sedan dem med melodi, rytm och ljud. De fick sedan dirigera, associera och skapa konst som de sedan tonsatte - det mynnade ut i en Ouvertyr. I samband med konserten ställdes barnens teckningar ut i NO:s foajé.

Särskilda satsningar/festivaler

Trettondagskonsert med NO:s symfoniorkester och Swedish Shuffle liksom önskekonsert med symfoniorkestern där publiken bestämde hela programmet utgjorde två större konsertsatsningar under 2019.

P2 i Parken, sensommarkonserten i Rådhusparken, en centralt belägen och öppen plats i Umeå tillgängliggjorde klassisk musik för en stor och blandad publik i ett publikhav om ca 2 000 personer.

Julkalender på NO, **Vem ropar?** – en magisk julsaga vars handling utspelar sig på NO kunde följas på både sociala medier och som julkonsert för unga och hela familjen. Förutom symfoniorkester och solister deltog hela musikalakademien och NO:s barnkör.

Sara, med allt sitt väsen, filmmusik till filmen SARA spelades in med symfoniorkestern under första delen av året och uppfördes sedan live vid filmpremiär av filmen SARA under hösten i Umeå.

Livebandet Tarabband bjöd på världsmusik i världsklass. Med blandning av traditionell arabisk, sufisk, pop och folkmusik skapade bandet magi och Tarab uppstod vid flera konserter (tarab är det arabiska begreppet för det band av extas som kan uppkomma mellan musiker och publik). Förutom ett samarbete med stråket i orkestern i konserten **Förtrollade nätter**, gjorde bandet turné med en blandning av skolkonserter och offentliga framträdanden, totalt 18 konserter.

Publikarbete & pedagogiska satsningar

Inför varje symfonisk konsert ges en introduktion. Under introduktionen redogörs för den repertoar som publiken ska få höra, men bjuder också på samtal med speciellt inbjudna gäster, demonstration av olika instrument i orkestern, musikaliska exempel vid flygeln, och fördjupar det musikaliska samtalet med exempelvis kvällens solist eller dirigent.

NO:s symfoniorkester arrangerar tillsammans med länets kulturskolor **Samspelsdagarna**, där barn och unga spelar tillsammans med musikerna i symfoniorkestern under två dagar.

Ett samarbete med Musikhögskolorna i Stockholm och Piteå genomförs vid två tillfällen under våren med möjlighet för dirigentstuderande att arbeta med en professionell orkester samt kompositionsstuderande att instudera sina verk.

Tisdagar har NO:s symfoniorkester öppna dörrar till Konsertsalen för besök under repetitionen.

Skogen - en interaktiv installation i NO:s foajé fungerade både som en spelplats för små föreställningar för de minsta barnen, men också som en fantasiskog där alla oavsett ålder fritt kunde gå runt och musicera interaktivt på de sensorer som fanns på skogens frukter.

Vita Kuben

Uppdrag & verksamhetsresultat

Målet med Vita Kubens verksamhet är att skapa nya möten och ge plats för konstnärliga uttryck av tillfällig och prövande karaktär samt stödja det lokala konstlivet. Under 2019 har Vita Kuben arrangerat sex utställningar, två st Drink & Draw, två st workshops samt ett antal introduktioner, visningar och workshops.

Korta fakta

Inom Vita Kubens utställningsverksamhet visas både lokala, nationella och internationella konstnärer och det är viktigt att alla får samma möjligheter vilket ger de lokala konstnärerna en bra plattform att ta sig vidare.

Besökssiffrorna i Vita Kuben ökade under 2019 från 4 000 till 7 000. Det är mycket bra siffror om man jämför med andra liknande utställningslokaler.

Konstnärlig verksamhet & lokala, regionala, nationella och internationella samarbeten

Vårens serie **Wonder** curerades av Carl-Erik Engqvist konstnär/Humlab X och tar avstamp i den känsla av förundran som konsten ibland kan ta oss till. Den visade också på hur konstnärers forskning inom det här fallet rymdforskning skapar helt nya sätt tänka på.

Höstens tre utställningar hade det gemensamt att de alla reflekterade över immigration och känslan av att inte ha ett hemland.

Agnes Meyer Brandis - *The Moon Goose Colony* (videoinstallation & text). Filmen är en del av ett större projekt "Moon Goose Analogue, Lunar Migration Bird Facility". Tanken var att föda upp och prägla månggäss som skulle kunna flyga med människor till månen. Detta projekt som är både poetiskt och forskningsbaserat visar tydligt på hur konstnärer arbetar idag, många med två examina som i detta fall både i biologi och kont och hur man kombinerar dessa kunskaper i sin konst.

Elham Rokni - *The Seven Abdulkarims, The Crier* (videoinstallation). Elham Rokni f. 1980 i Teheran, bor och arbetar i Tel Aviv-Jaffa i Israel. I sin praktik försöker hon koppla ihop sina egna upplevelser som invandrare med angelägna politiska och etiska frågor. Hon vävde samman folksagor med möten hon hade med flyktingar och deras berättelser. I samband med denna utställning genomfördes tillsammans med kommunens konstpedagog två workshops med SFI-grupper och konstens förmåga att gestalta och bära svåra berättelser blev väldigt tydlig.

Residence

I Umeås lokala laspisgrupp möts representanter från kommunen, Bildmuseet, Museum Anna Nordlander, Konsthögskolan, Verkligheten och Vita Kuben. 2019 bjöds två konstnärer från Moskva och St. Petersburg in att spendera tre månader vardera i Umeå. Laspisgruppen fungerar också som ett forum för att diskutera lokala konstfrågor samt initiera andra samarbeten mellan institutionerna.

Prioriterade målgrupper och särskilda perspektiv

Det ingår inte i Vita kubens uppdrag att arbeta med barn och unga och förutsättningarna finns inte riktigt. Under året har ändå en workshop med Midgårdsskolans estetelever genomförts.

Under Elham Roknis utställning genomfördes två SFI-workshops tillsammans med kommunens konstpedagog.

Publikarbete & pedagogiska satsningar

Drink & Draw är en satsning tillsammans med Vita Kuben, Elektra och Svenska tecknare. Det öppnar upp för intresserade att under prestigelösa förhållanden mötas i ett gemensamt intresse för teckning. I samband med träffarna bjuds ofta någon in att berätta om sitt skapande. Många nya ansikten varje gång.

Andra pedagogiska satsningar under året är samarbete med Midgårdsskolan, SFI-workshops och introduktioner till utställningarna under vernissagen.

Publiken

Norrlandsoperans publik, kommunikations & försäljningsarbete

Kommunikations- och försäljningsavdelningen huvudsakliga uppgift är marknadsföra de föreställningar som varje år genomförs av NO. Avdelningen skapar och väcker uppmärksamhet före föreställningar, driver försäljning, tar hand om publiken på plats och följer upp försäljningsinsatserna efter föreställning/turné. Nedan presenteras ett urval av de övergripande insatserna för året.

Övergripande kommunikationsstrategi och kommunikationsmål

NO skapar kommunikation som är relevant för mottagaren utifrån var hen befinner sig i livet. Vissa vill uppleva kultur tillsammans med barn- och barnbarn medan andra söker en helkväll tillsammans med vännerna. Eller ett par timmars avkoppling och förströelse.

Övergripande mål är att få befintliga besökare att göra fler besök på NO, att bredda målgruppen och locka nya besökare (fokus på barn & unga, att bredda bilden av NO (mer än opera) samt att nå ut med budskap om varför kultur och NO är viktigt och inte ett särintresse.

Norrlandsoperan 45 år

Under 2019 firade NO 45 år. Ett tillfälle att uppmärksamma NO, berätta vilka vi är idag och var vi är på väg, och förstås väcka intresse hos befintlig och ny publik. Budskapet för jubileet blev "Vi slutar aldrig utmana" med illustrationer som skapade känsla av firande. NO:s betydelse för kulturen i länet underströks genom att lyfta fram händelser, personer och statistik.

Regional räckvidd och Årets kulturkommun

Under året har NO förstärkt marknadsföringen i Skellefteå, Västerbottens inland, Örnsköldsvik samt på operans turnéorter. NO har också medverkat i marknadsföringen kring Årets kulturkommun.

I maj deltog NO i en debatt i Sorsele, ett avslutningsarrangemang för Sorseles tid som årets kulturkommun i Västerbotten. Inför debatten var NO:s uppdrag att sätta fokus på debattens huvudfråga "Är kultur en kostnad eller en investering?". Uppdraget resulterade bland annat i en debattartikel som publicerades i nationella medier.

Verksamhetsövergripande satsningar och kampanjer

I anslutning till årets två biljettsläpp inför kommande säsonger arrangerades öppet hus med underhållning och erbjudanden tillsammans med Elektra. Båda arrangemangen, sista maj respektive sista november, blev mycket välbesökta och uppskattade med ringlande köer till biljettkassan.

Årets två operaföreställningar blev anledningar till större kampanjer. Inför premiären av **Vi – en okänd opera av Bach?** bjöds in till öppet hus med utförsäljning av kostymer, öppen repetition, lunchsamtal om Bach och avslutningsvis Sveriges nördigaste AW på Elektra. Syftet var att under rubriken "**Vad är grejen med opera?**" ge nyfiken publik en chans att bekanta sig med konstformen, och för mer initierad publik fördjupa kunskapen om Bach och vad opera kan vara. Resultatet blev flera hundra besökare på NO under dagen.

Inför höstens opera **Hans och Greta** påbörjades publikarbetet redan i maj med ett upprop för att samla in tomma PET-flaskor som behövdes till scenbygget. Kampanjen "**Pantat? Tvärtom!**" fick stort gensvar med publicitet över hela landet och Umeåborna strömmade till NO container med sina tomflaskor. Till premiären erbjöds gästerna att ta med barn till föreställningen och publikarbetet i samband med föreställningen lade särskild vikt på att ge den unga publiken en lekfull och rolig upplevelse även utanför salongen. I foajén fanns en fotovägg, upplevelsemiljön Skogen och istället för traditionellt operaprogram fick publiken vackra vykort med motiv från föreställningen.

Publikens önskekonsert med NO:s Symfoniorkester där publiken helt enkelt fick sätta repertoaren blev en stor succé och väckte stort engagemang och trafik till NO:s webbplats. Årets upplaga av **P2 i parken** lockade stort publikantal till Rådhusparken i Umeå trots det lite kylslagna och blöta vädret. PR-genomslaget inför konserten blev enormt då Sveriges radio rapporterade dagligen från scenbygget med intervjuer med NO:s medarbetare.

För första gången någonsin gjorde NO en julkalender. **Vem ropar?** riktades till barn och unga tonåringar med Instagram som plattform, en konsert på Stora scenen arrangerades

också som en del i julkalendern. Engagemanget i sociala medier blev stort inför kalendern och genomslaget i media skapade också stort intresse.

Jubileumsåret 2019 avslutades med kampanj där NO erbjöd distansrabatt för de som har en bit att åka till operahuset i Umeå. Kampanjen fick stort genomslag i sociala medier och traditionella medier och väckte stort engagemang.

Publiksiffror

Året summeras med ett högre besöksantal på NO:s föreställningar i Umeå än på många år. Särskilt roligt är det att kunna konstatera att trenden har vänt, de senaste fyra åren har antalet besökare stadigt ökat, liksom den genomsnittliga beläggningen i salongerna.

Internt arbete

Den interna organisationsutvecklingen har under 2019 har legat i stort fokus. NO hade under 2018 samverkat och beslutat och delvis genomgått en omfattande omorganisation i syfte att ytterligare positionera och profilera sig som ett modernt scenkonsthus. Vidare att skapa en mer funktions – och målstyrd organisation som kan möta dagens som framtidens möjligheter utifrån såväl konstnärligt uppdrag, organisatoriska behov som ekonomiska förutsättningar. Under 2019 så genomfördes organisationsarbetet för att sedan vara färdigställt under hösten 2019. Nedan presenteras det interna arbetet under året.

Omorganisation

Under 2018 beslutade styrelsen efter en genomgripande verksamhetsanalys att inleda en omorganisation i de administrativa stödfunktionerna samt yttersta ledningen för NO. Den nya ledningsstrukturen innebar en separation mellan uppdragen som konstnärlig ledare och VD till förmån för en tredelad konstnärlig ledningsfunktion där samtliga ledare också har linjeansvar för sin respektive avdelning och där VD-tjänsten är en rent administrativ tjänst. Under året har denna struktur verkställts i samband med rekrytering av en operachef/ programchef orkester samt en musik/orkesterchef.

Inom teknikavdelningens samtliga verksamheter togs ett mellanchefsled bort och fastighets- och teknikavdelningen slogs samman. Nu med en och samma chef med övergripande ansvar för fastighet- och driftsfrågor. Städverksamhet är numera på entreprenad hos Umeå Kommun.

Marknadsavdelningen har omorganiserats till en tydligare kommunikations- och försäljningsavdelning. Inom ramen för detta har också bemanning och organisationen kring Biljetter & besök setts över. Strukturella förändringar har även skett inom ekonomi och administration, där ledningsstrukturen förändrats.

Omorganisation inom den konstnärliga organisationen har pågått under året och ledningsfunktionerna har präglats av en tf. organisation under våren.

Omorganisationen har framförallt omfattat musikavdelningens administrativa tjänster samt ledningsfunktioner. I förändringsprocessen beslutades även i samråd med Umeå kommun att huvudmannskapet för Jazzfestivalen inte längre ligger under NO och from 1 maj 2019 ligger huvudmannskapet och det konstnärliga ansvaret hos Umeå Folkets hus. Dessa förändringar påverkar framförallt musikavdelningen och har inneburit en minskning av producenttjänster under året. Samarbete och dialog mellan arbetsgivare och fack har fungerat väl i processen.

Värdegrundsarbete, jämställdhet, mångfald & tillgänglighet

Under hösten har vi arbetat med ett omfattande värdegrundsarbete för hela NO som kommer att fortgå under 2020. NO har under året arbetat vidare med jämställdhets, mångfalds- och tillgänglighetsarbete.

Jämställdhet

Scenkonståret 2019 präglades även det av #Metoo upproret. Scenkonstsverige agerade gemensamt och starkt. Såväl NO som andra kulturinstitutioner, Svensk Scenkonst (arbetsgivarorganisation) och medarbetarna i organisationen har på ett självkritiskt och transparent sätt engagerat sig för att tillsammans agera och säkerställa förändring. NO har arbetat och arbetar efter de rutiner och system vi har för att motverka sexuella trakasserier. Vi har en levande dialog med både fastanställd personal, korttidsanställda och att de många frilansare som varje år arbetar på NO tar del av riktlinjer och information. Jämställdhetsfrågan lyfts regelbundet på personalmöten och vid kollationering. NO har i avtal tydliga ställningstagande och policys för att säkerställa att individer, såväl tillsvidareanställda som tillresta kollegor, som bryter mot våra värderingar möts av direkta konsekvenser. Vi har säkerställt och sett över alla strukturer och policydokument för att göra det så enkelt som möjligt att lyfta ev. misstanke och säkerställa ett starkt agerande direkt vid misstanke. Ledningen bär i detta yttersta ansvaret men vi bär alla ett kollektivt ansvar för att uppmärksamma och agera vid misstanke. Jämställdhetsarbetet är och kommer vara en viktig pågående process inom NO.

Mångfald

NO har integrerat arbetet med mångfaldsperspektiv i hela verksamheten samt som vidareutvecklat ledningsgruppsarbete. Det förtydligas även genom nya former för konstnärlig styrning och beslut i processarbete. Med reviderade styrdokument och transparenta utvecklings- och beslutsprocesser sker samverkan och utveckling inom området.

Tillgänglighet

Tillgänglighetsarbetet tar upp frågor och åtgärder som rör tillgänglighet, mottagande och bemötande av människor med olika behov och bakgrund. Arbetet beaktas i såväl konstnärligt målarbete, processarbete och publikarbete. Arbetet är en pågående process både internt och för publik.

NO arbetar utöver mål och processer, efter våra policys och handlingsplaner inom Mångfald, jämställdhet och tillgänglighet. Vidare arbetar NO efter de riktlinjerna samt handlingsplaner, tillgänglig både för tillsvidare och visstidsanställd personal kring Jämlik, icke-diskriminerande och icke-kränkande arbetsplats.

Hållbarhet

NO:s miljöarbete fortsatte under året. NO arbetar aktivt med att få en hållbarhet i alla produktioner. Både i hur vi producerar och verkar men också i samarbeten och att förlänga livslängden på produktioner genom flera spelningar, samarbeten och turnéer. NO har stort behov av nätverkande och samarbeten vilket innebär ett resande. NO:s behov av inresande gäster och samarbetspartners är också stort. NO klimatkompenserar sedan 2012 för flygresor. Under 2020 förväntas Hållbarhetsarbetet intensifieras och utvecklas.

Personal

2019 har även det varit ett förändringens år på NO då vi genomfört den under 2018 beslutade och samverkade omorganisationen.

Internkommunikation & samhörighet

NO har under året fortsatt att skapa förutsättningar för att möjliggöra mer gemensamma aktiviteter och naturliga mötesplatser i vardagen mellan avdelningarna. Insatserna omfattar såväl gemensamma personalaktiviteter, personalfika, personalinformation som firanden och gemensam struktur och information på avdelningsmöten i de olika avdelningarna. Systematisk internkommunikation/dialog sker på samverkansmöten var 6:e vecka, personalinformation 2-3 ggr/termin, arbetsplatsträffar inom verksamheterna mm.

SAM, OSA, Skydds rond & medarbetarenkät

NO har en ständigt pågående rutin kring SAM och OSA som följs upp på Samverkansmöten (skyddskommitté ingår i samverkan sedan 2018). Skydds rond enligt rutin och mall görs en ggr/år tillsammans med arbetsgivare, skyddsombud, fastighetsskötare och företagshälsovård. I samband med detta följs föregående års skydds rond upp. I samband med skydds ronden under kvartal 1 varje år görs även en frivillig medarbetarenkät som mäter den psykosociala arbetsmiljön. Enkäten visar på ett mer positivt resultat än förväntat, trots omorganisation.

Företagshälsovård & Friskvård

Under det gångna året har NO fortsatt sitt proaktiva och holistiska hälsoarbete. Alla beställningar går genom HR chef för säkerställande av systematik och uppföljning. En medarbetarenkät kring friskvård har genererat i fler avtal med träningsanläggningar, fortsatta satsningar på friskvårdsbidrag och uppgradering av NO:s eget gym. Vidare ställer sig företaget positivt till att sponsra gemensamma initiativ för aktiviteter. NO har ingått i Umeå kommuns upphandling av företagshälsovård för kommunföretagen och ingår även i Umeå kommuns upphandling av chefsstöd.

Kompetensutveckling & utbildnings satsningar

NO har under året fortsatt möjliggöra kompetensutveckling/utbildnings satsningar utifrån organisationens behov samt ekonomiska förutsättningar. Verksamhetsövergripande insatser spänner från inspirationsföreläsningar, utbildningar, konferenser, studiebesök och workshops. Övergripande utbildningsinsatser under året spänner mellan lagstadgade utbildningar för bl.a. teknisk personal till arbetsmiljöutbildning för skyddsombud och chefer, HLR-utbildning samt konferenser och nätverk inom Svensk Scenkonst och branschen.

Sjukskrivningar

Sjukskrivningar följs löpande upp på varje samverkans/skyddskommittémöte och det kan konstateras att det inte har varit mer sjukfrånvaro än tidigare år. Företaget har god kunskap om hälsa och rehabilitering vilket gör att man jobbar proaktivt inom området. Ambitionen är att fånga upp innan ohälsa uppstått genom tidiga insatser via HR och företagshälsovård mm. Det arbetssättet är till gagn både för individen och företaget. Vi har fått mkt positiv feedback från företagshälsovården för vårt proaktiva arbetssätt och specificerade tjänstebeställningar.

Lönestrategi

Arbetsgivare och fack har under året arbetat efter NO:s lönestrategi (togs fram 2018). Resurser för lönesatsning utifrån lönekartläggning har säkerställts och arbetet för jämställda löner är prioriterat.

Ledarskap

NO arbetar i enighet med uppställda mål samt följer de styrdokument som verksamheten har. Under året har ledningsgruppens roll och ansvar förändrats. Processer har utvecklats samt analys av vision, mål och styrdokument som genererat till gemensamma strategier.

Vi har påbörjat processen med att arbeta värdegrundsbaserat, systematiskt & engagerat.

Ombyggnationer & teknikinvesteringar

Trots att omfattande investeringar i fastigheten tagits finns ett stort behov av re-investeringar i teknisk utrustning för att säkerställa framtida behov och konstnärlig utveckling samt kvalitet. Samverkan med Umeå kommun har varit i fokus. Långsiktig och förbättrad samverkan gällande fastighetsutveckling samt teknikrelaterade investeringar med fastighetsägare har prioriterats.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och tf. verkställande direktör avger härmed årsredovisning för år 2019, bolagets 45:e verksamhetsår. (Föregående års siffror anges inom parentes.)

Introduktion & styrning

Nedan presenteras NO:s ägarförhållanden, koncernbeskrivning samt styrande dokument för verksamheten. Vidare presenteras några av de samarbetspartners som ger förutsättningar för NO:s verksamhet och ekonomi.

Ägarförhållanden, koncernstruktur och styrelsens säte

NorrlandsOperan AB ägs av Umeå kommun via Umeå Kommunföretag AB org.nr 556051–9562 med 40 % och Region Västerbotten org.nr 232100–0222 med 60% (nytt namn och org.nr fr.o.m. 1 januari 2019 i samband med sammanslagning mellan Västerbottens läns Landsting och Regionförbundet Västerbotten)

Tidigare ägare, Regionförbundet Region Västerbotten org.nr 222000–2436 har överlåtit hela sitt aktieinnehav, 2 640 aktier till Region Västerbotten (se ovan) den 1 januari 2019.

NO:s sedan 1 januari 2009 vilande dotterbolag Botnia Musik AB org.nr 556573–3127 har under året avvecklats via försäljning.

Styrelsen har sitt säte i Umeå kommun, Västerbottens Län.

Verksamhet & ägardirektiv

NO:s verksamhet fastställs i bolagets ägardirektiv. Uppdrag är fastställt av Region Västerbotten och Umeå kommun genom Umeå Kommunföretag.

Bolagets verksamhet ska kännetecknas av hög konstnärlig kvalitet, mångfald, jämställdhet, attraktionskraft och tillgänglighet. NO har ett regionalt ansvar att producera, främja, stärka och utveckla opera, musikteater, musik, dans och annan scenisk verksamhet i regionen. NO skall vara en aktiv part i utvecklandet av NMD (Norrlands nätverk för Musikteater och Dans). NMD är ett kommunalförbund bildat av landstingen i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. Tillsammans med ägarna och andra aktörer ska bolaget aktivt medverka till regionens marknadsföring och tillväxt. En ökad internationalisering av verksamheten ska beaktas.

NO ska enligt ägaruppdraget arbeta för att utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella operan/musiken/dansen och scenkonsten i regionen liksom annan därmed förenlig kulturell verksamhet. NO innehar även sedan 1998 huvudmannskapet för det regionala danskonsulentverksamheten. Danskonsulentverksamheten finansieras av Regionförbundet Västerbottens län och Statens kulturråd gemensamt. NO ska genomföra de regionala uppdragen inom musik, respektive dansområdet som reglerats i separata uppdragsbeskrivningar. NO ska stärka dialog och samverkan med de regionala kulturkonsulenterna, kommunerna, civilsamhället och folkbildningen samt samverkan med andra organisationer och institutioner på såväl regionen, nationell som internationell nivå.

Vision & mål

Utifrån ägardirektivet har bolagets styrelse 2018 fastställt vision samt nya mätbara och övergripande verksamhetsmål. Samtliga mål följs upp och utvärderas utifrån kvalitativa eller kvantitativa indikatorer/statistik tertialvis samt vid årsbokslut.

Vision

Norrlandsoperans vision springer ur våra ägardirektiv och är fastställd av styrelsen 2018.

Norrlandsoperan – en spelplats för nya uttryck.
”Vi är Sveriges ledande plattform för nytänkande scenkonst.”

Mål

Norrlandsoperans sju verksamhetsmål springer ur ägardirektiven och den regionala kulturplanen.

Norrlandsoperan är en plattform – och verkar enligt uppdraget i hela Region Västerbotten.

Konstnärliga mål:

1. Norrlandsoperans konstnärliga verksamhet ska präglas av hög kvalitet med bekräftelse och utmaning som ledord
2. Norrlandsoperan ska presentera en jämlik, varierad, tillgänglig och hållbar verksamhet som återspeglar den kulturella mångfalden som finns i Västerbotten
3. Norrlandsoperan ska tillgängliggöra scenkonst för barn och unga, särskilt verksamhet som stimulerar eget skapande
4. Norrlandsoperan ska vara en viktig aktör på den nationella och internationella scenkonstarenan

Publik & försäljningsmål:

5. Norrlandsoperan ska öka och bredda sitt publikunderlag (inom 1 år)

HR-mål:

6. Norrlandsoperan ska vara en förebild som arbetsgivare i scenkonstsverige (inom 2 år)

Ekonomiska mål:

7. Norrlandsoperan ska ha en ekonomi i balans (inom 1 år)

Prioriterade målgrupper

Norrlandsoperan har brett uppdrag och en publik som spänner från ung till gammal i hela Region Västerbotten. Enligt ägardirektivet är den prioriterade målgruppen för verksamheten - barn och unga.

Särskilda perspektiv

NO skall främja möten mellan olika kulturer och återspegla mångfalden i regionen. NO skall i alla delar av sin verksamhet arbeta för mångfald, jämställdhet och tillgänglighet.

Regionala, nationella & internationella samarbeten

Samverkan och samarbeten är en förutsättning för NO:s verksamhet och måluppfyllelse. NO samarbetar med ett brett spektrum kulturaktörer. Aktörer i det fria kulturlivet, föreningar, andra kulturinstitutioner och offentliga aktörer samt myndigheter. Samarbeten bygger på såväl lokala, regionala samt nationella- och internationella relationer.

Genom att barn och unga är en prioriterad målgrupp, är en viktig del av verksamhetens samarbeten riktade insatser inom förskolor, grundskolor, gymnasium samt mot musik- och kulturskolor i hela länet. Samarbetet säkerställer att barn och unga ska få uppleva kulturupplevelser av hög kvalitet och av olika genrer var de än befinner sig i regionen.

Det regionala uppdraget förutsätter stort fokus och prioriteringar för att bygga upp och bibehålla samarbetspartners, samt att säkerställa förutsättningar att komma ut i länet och Norrland med produktioner och turnéer.

I Västerbotten har de tre regionala kulturaktörerna NO, Västerbottens museum och Västerbottensteatern gått samman och utser efter en ansökningsprocess Årets Kulturkommun i Västerbotten. 2019 hade Storumans kommun utnämningen. En annan viktig samarbetspartner för NO är NMD (Norrlands nätverk för Musikteater och Dans. NMD:s uppdrag är bland annat att medverka till att musikteater och dans blir tillgängligt för alla i Norrland och att utveckla samarbetet mellan ensemblerna Estrad Norr i Östersund, Norrdans i Härnösand, NO samt Piteå kyrko- och kammaropera.

Norrlandsoperan i siffror

Under året har verksamheten arbetat med att styra statistik och uppföljning tydligare mot mätbara mål och indikatorer som också korrelerar mot den rapportering som görs mot kulturdatatabasen (KDB).

<u>Antal produktioner & föreställningar</u>	2019	2018
Föreställningar totalt	490	470
På Norrlandsoperan	125	139
I Västerbotten*	307	373
På turné nationellt (utanför Västerbotten) **	89	33
På turné internationellt **	94	17
Egna produktioner/ beställningsverk	33	27
Samproduktioner	23	9
Residens	12	9
Gästspel	43	48
<u>Riktade insatser & prioriterade målgrupper</u>	2019	2018
Antal föreställningar/aktiviteter barn och unga	262	263
Antal föreställningar/aktiviteter underrepresenterade publikgrupper	139	63
Antal publikbussar/liknande resestöd för grupper	24	19
<u>Pedagogiska insatser/aktiviteter</u>	2019	2018
Antal pedagogiska insatser/aktiviteter	263	250
varav pedagogiska insatser med medskapande aktiviteter	107	19
<u>Samverkan/samarbeten & nätverk inköpta produktioner</u>	2019	2018
Antal organisationer/institutioner med vilka samverkan skett	164	162
Antal aktörer i det fria kulturlivet med vilka samarbete skett	227	230
Antal kommuner i Västerbotten med vilka samverkan skett	15	15
Antal nätverk	32	34
<u>Antal besökare</u>	2019	2018
Antal besökare på föreställningar totalt**	76 890	58 951
Besökare på Norrlandsoperan (inkl. utställningar Vita kuben) *	30 247	31 776
Varav föreställningar på turné (inkl. nationella & internationella samproduktioner) **	42 893	17 600
Antal besökare på övriga aktiviteter/kringarrangemang	10 859	8 612
varav besökare på Norrlandsoperan***	7 585	5 134

* Färre antal föreställningar på NO, i huset och i Västerbotten pga. festivaler, Jazzfestival nytt huvudmannaskap som har lett till minskat uppdrag, första år utan MADE-festivalen, ingen festival Rum för Performance 2019 då det genomförs biennal 2018 och igen 2020

** Ökat antal turnébesökare med anledning av framgångsrika dansproduktioner som fått nationella och internationella framgångar och spelats på festivaler, mm med stor publik

*** Ökat antal besökare på NO (i huset) bl.a. till Vita Kuben

<u>Antal besökare föreställningar (ålder)</u>	2019	2018
<18 år	16 378	13 019
19–26 år/student	5 990	2 910
Vuxen	54 522	37 989

<u>Antal besökare övriga aktiviteter/kringarrangemang</u>	10 859	8 612
<18 år	2 443	2 600
19–26 år/ student	1 500	1 485
Vuxen	6 916	4 517

<u>Besökare pedagogiska insatser/ aktiviteter</u>	9 684	9 114
Besökare pedagogiska insatser/aktiviteter	9 684	9 114
Deltagare pedagogiska insatser m. medskapande aktivitet****	4 441	1 779

**** Ökat antal besökare pedagogiska insatser pga. familjeopera och flera orkesterprojekt för och med barn & unga

Jämställdhet

Norrlandsoperan statistik & indikatorer jämställdhet 2019	Total andel k %	Total andel m %
Personal	57 %	43%
Representation på scen	46 %	54%
Könsfördelning konstnärliga uppdrag/upphovspersoner Musik	35 %	65%
Könsfördelning konstnärliga uppdrag/upphovspersoner Opera	41%	59%
Könsfördelning konstnärliga uppdrag/upphovspersoner Dans/DiV	64%	36%
Könsfördelning konstnärliga uppdrag/upphovspersoner Konst	55%	45%

Flerårsjämförelse

		2019	2018	2017	2016	2015
Intäkter	Mkr	119,5	124,7	116,0	108,0	106,7
Resultat e. finansiella poster	Mkr	0,0	0,3	0,0	0,5	0,1
Balansomslutning	Mkr	24,9	25,2	25,3	25,9	23,5
Soliditet	%	19,5	19,0	18,9	16,7	18,3
Medelantal anställda	st	114,5	124	124	124	124
Antal tillsvidareanställda	st	93	99	101	102	101
Totalt antal föreställningar	st	490	470	415	419	421
- varav utanför Umeå	st	370	323	212	267	232
Totalt antal föreställningsbesök	st	76 890	67 563	44 968	50 196	58 194
- varav i huset	st	30 247	36 910	27 132	34 225	34 668

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatteskuld) i förhållande till balansomslutningen.

Förändring eget kapital

	Aktiekapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	4.400	379	15	4.794
Disposition av årets resultat		15	-15	0
<u>Årets resultat</u>			59	59
Belopp vid årets utgång	4.400	395	59	4.853

Väsentliga händelser

Efter styrelsens direktiv att säkerställa en ekonomi i balans inledde NO 2018 en genomgripande verksamhetsanalys. NO har under året enligt plan genomfört den beslutade omorganisationen för att få en funktionell, kvalitetssäkrad och målstyrd organisation med en ekonomi i balans och bl.a. rekryterat två konstnärliga chefer: Musik - & orkesterchef samt Operachef & programchef orkester. I förändringsprocessen beslutades även i samråd med Umeå kommun att huvudmannskapet för Jazzfestivalen inte längre ligger under NO och from 1 maj ligger huvudmannskapet och det konstnärliga ansvaret hos Umeå Folkets hus, men i samarbete med NO. Stödverksamheten är numera på entreprenad och utförs av Umeå Kommun.

NO:s VD har varit sjukskriven/frånvarande under 2019 och avled i november, vilket har påverkat organisationen och gjort att ledningsorganisationen haft ett större uppdrag med utökad ansvar. HR-chef har fått uppdraget från styrelsen att vara vice VD under VD:s sjukskrivning och tf. VD efter dödsfallet.

- Vi har under året påbörjat ett omfattande värdegrundsarbete som kommer att fortgå under kommande år.

- Vi har i alla verksamheter arbetat med verksamhetsutveckling och genomfört tertialuppföljningar med nya styr- och måldokument samt jobbar efter fastställt Visions- och strategidokument för 2019 - 2021.

- Vi har genomfört godkända skyddsronder och uppföljningar, medarbetarenkät och lönekartläggning.

-Vi jobbar aktivt med att få en jämlik, icke-diskriminerande och icke-kränkande arbetsplats.

-Vi har jobbat målinriktat och med tydlig struktur och utifrån ett proaktivt samt holistiskt synsätt kring hälsa, vilket innebär mkt låga sjuktal och sjukskrivningar.

- NO AB har varit delaktiga i dialogen inför Region Västerbottens nya Kulturplan 2020–2023

Färdigställandet av restauranglokalerna samt öppning, etablering samt lansering av NO:s nya restaurang skedde under 2018 och har jobbat med att hitta sin form under 2019.

Restaurangöppningen innebär en möjlighet att attrahera nya målgrupper till NO och att ytterligare förbättra besökarens upplevelse.

Omsättning & resultat

Bolagets intäkter under räkenskapsåret uppgår till 119,5 Mkr (124,7 Mkr)

Bolagets resultat före skatt uppgår till 0,0 Mkr (0,3 Mkr). Någon större budgetavvikelse är inte att notera. Anslagen från Region Västerbotten och Umeå kommun är inte helt förbrukade under år 2019, utan dessa delar kommer, efter överenskommelse med ägarna, att användas för kostnadstäckning gällande angelägna och specifika åtgärder år 2020 och 2021.

Investeringar

Totalt har under året investerats 2,0 Mkr (3,6 Mkr) i anläggningstillgångar. En fortsatt satsning på uppdaterad utrustning inom teknikområdet har under året gjorts, då behovet alljämt är stort.

Finansiering & likviditet

Bolaget har tillsammans med Umeå kommun ett koncernkonto. Bolagets betalningsberedskap har under året varit god. Årets investeringar har finansierats med egna medel. Bolaget har ingen upplåning per 2019-12-31.

Framtida utveckling

En av NO:s framtida stora utmaningar är fortsatt att informera, synliggöra och påverka anslagsgivare om behov av fortsatt trygg och långsiktig finansiering.

Efter omfattande men färdigställda ombyggnationer där ägarna också bidragit med anslag och en omfattande omorganisation samt strukturella åtgärder förväntas rådande fasta och rörliga kostnader täckas av nuvarande anslag. Framtida investeringsbehov inom framförallt fastighets- och teknikutveckling spås dock komma för att klara av och trygga en fortsatt kvalitativ verksamhet.

Viktigt är också att uppmärksamma att NO verkar i en personalintensiv bransch där största delen (70%) av kostnaderna består av löner. Detta gör att NO är beroende av fortsatt uppräknade och säkerställda anslag för att klara löneökningar samt satsningar på kompetensutveckling i nivå med övriga arbetsmarknaden för att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare och konkurrensförmålig i många olika yrkeskategorier.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står

Balanserad vinst	394.625:64	kronor
Årets resultat	59.297:68	kronor
Summa	453.923:32	kronor

Styrelsen föreslår att årets resultat tillsammans med balanserad vinst överföres i ny räkning.

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Resultaträkning

	Not	2019	2018
Rörelsens intäkter m.m	1		
Nettoomsättning	2	116 982	122 947
Övriga intäkter	3	<u>2 532</u>	<u>1 714</u>
Summa rörelsens intäkter m.m		119 514	124 661
Rörelsens kostnader			
Produktionskostnader		-7 988	-9 493
Övriga externa kostnader	4,5	-30 377	-27 955
Personalkostnader	6	-79 191	-85 463
Avskrivningar	7	-1 802	-1 449
Övriga rörelsekostnader		<u>-5</u>	<u>0</u>
Summa rörelsens kostnader		-119 363	-124 360
Rörelseresultat		151	301
Finansiella intäkter och kostnader			
Resultat från andelar i koncernföretag		-27	0
Ränteintäkter		6	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-124</u>	<u>-13</u>
Summa finansiella intäkter och kostnader		-145	-13
Resultat efter finansiella poster		6	288
Resultat före skatt		6	288
Skatt på årets resultat	8	53	-273
Årets resultat	9	59	15

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Balansräkning

	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	7		
Inventarier		8 265	7 950
Förbättringsutgifter på annans fastighet		391	495
Summa materiella anläggningstillgångar		8 656	8 445
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotterföretag	10	0	100
Uppskjuten skattefordran	11	53	0
Summa finansiella anläggningstillgångar		53	100
Summa anläggningstillgångar		8 709	8 545
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		678	556
Skattefordran		1 805	1 766
Övriga fordringar		1 659	1 430
Förutbet. kostnader och upplupna intäkter	12	2 224	1 095
Summa kortfristiga fordringar		6 366	4 847
Kortfristiga placeringar			
Övriga kortfristiga placeringar		0	7 990
Kassa och bank (limit 2 500 tkr)		9 854	3 840
Summa omsättningstillgångar		16 220	16 677
Summa tillgångar		24 929	25 222

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Balansräkning

	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	13	4 400	4 400
Fritt eget kapital	9		
Balanserat resultat		394	379
Årets resultat		59	15
		<u>453</u>	<u>394</u>
Summa eget kapital		4 853	4 794
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		114	102
Leverantörsskulder		5 984	4 021
Övriga kortfristiga skulder		1 358	1 608
Upplupna kostnader och förutbet. intäkter	14	12 620	14 697
Summa kortfristiga skulder		<u>20 076</u>	<u>20 428</u>
Summa eget kapital och skulder		24 929	25 222

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Kassaflödesanalys

	2019-12-31	2018-12-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat före finansiella poster	150	301
Justering för avskrivningar	1 803	1 449
Justering för övriga poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	<u>-12</u>	<u>0</u>
	1 941	1 750
Erhållen ränta	6	0
Erlagd ränta	-124	-13
Betald inkomstskatt	<u>-39</u>	<u>-273</u>
	1 784	1 464
Ökning/minskning kundfordringar	-123	-99
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar	-1 367	1 851
Ökning/minskning leverantörsskulder	1 963	1 014
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder	<u>-2 305</u>	<u>-1 069</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-48	3 161
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-2 042	-3 597
Sålda materiella anläggningstillgångar	41	0
Sålda andelar i dotterföretag	<u>73</u>	<u>0</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 928	-3 597
Finansieringsverksamheten		
Minskning långfristiga fordringar	<u>0</u>	<u>234</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	234
Årets kassaflöde	-1 976	-202
Likvida medel vid årets början	11 830	12 032
Likvida medel vid årets slut	9 854	11 830

Likvida medel per 2019-12-31 består av:

Bank 9 848 tkr (11 820 tkr)

Kassa 6 tkr (10 tkr)

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

NorrlandsOperans årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1. Redovisningsprinciperna är oförändrade sedan föregående år.

Intäkter och kostnader

Löpande bidrag från staten, regionen och kommunen intäktsredovisas som huvudregel i takt med utbetalning. I de fall bidraget är villkorat med någon typ av prestation sker dock intäktsredovisning först när prestationen sker. Biljettintäkter och turnéintäkter intäktsförs löpande vid inbetalning och periodiseras ej och på samma vis periodiseras inte försäljningsknutna kostnader. Detta påverkar ej resultatet i någon väsentlig omfattning.

Övriga intäkter och kostnader i verksamheten redovisas enligt bokföringsmässiga grunder.

Skulder och fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden över den bedömda nyttjandeperioden med beaktande av väsentligt restvärde. 5-15 års avskrivningstid tillämpas för inventarier.

Leasing

Leasingavtalen redovisas som operationell leasing, det innebär att leasingföretaget eller uthyraren har ansvar för tillgången. Leasingavgiften och hyran fördelas linjärt över perioden. Inventarier som avses är främst hyra av bostadslägenheter, hyra av verksamhetslokaler, kopieringsmaskiner, kaffeautomater och fordon.

Skatt

Skatt på årets resultat består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner och händelser.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, dock särredovisas inte uppskjuten skatt hänförlig till obeskattade reserver eftersom obeskattade reserver redovisas som en egen post i balansräkningen. Uppskjuten skattefordran redovisas för avdragsgilla temporära skillnader och för möjlighet att i framtiden använda skattemässiga underskottsavdrag. Värderingen baseras på hur det redovisade värdet motsvarande tillgång eller skuld förväntas återvinnas respektive regleras. Beloppen baseras på de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen och har ännu inte nuvärdesberäknats.

Uppskjuten skattefordran har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag.

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. I posten kortfristiga placeringar ingår aktier som innehas för att placera likviditetsöverskott på kort sikt.

Aktier och andelar i dotterföretag

Aktier och andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar.

I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott och koncernbidrag läggs till anskaffningsvärdet när de lämnas. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar.

Not 2	Nettoomsättning	2019-12-31	2018-12-31
Statsanslag		50 271	49 773
Övriga statsbidrag		5 863	5 530
Region Västerbotten, bidrag *		22 929	23 914
Region Västerbotten, övriga bidrag		3 017	3 189
Umeå kommun, drifts- och hyresbidrag **		28 865	29 068
Umeå kommun, övriga bidrag		269	2 274
Biljettintäkter		5 387	8 145
Sponsorintäkter och gåvor		0	0
Övrigt		381	1 054
		<u>116 982</u>	<u>122 947</u>

* Av 2019 (2018) års bidrag på 22.611 kkr (22.056 kkr) är 3.630 kkr (3.948 kkr) periodiserat till år 2020 (2019).

** Av 2019 (2018) års bidrag på 28.653 kkr (27.830 kkr) är 2.420 kkr (2.632 kkr) periodiserat till år 2020 (2019).

Not 3	Övriga intäkter	2019-12-31	2018-12-31
Hysesintäkter		1 699	1 144
Lönebidrag		180	237
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar		3	3
Övriga intäkter		650	330
		<u>2 532</u>	<u>1 714</u>

Not 4	Arvode och kostnadsersättning till revisorer	2019-12-31	2018-12-31
Ernst & Young, revisionsuppdrag		1	29
Ernst & Young, övriga uppdrag		4	13
PwC, revisionsuppdrag		68	0
PwC, övriga uppdrag		6	0
Lekmannarevisorer		12	0
		<u>91</u>	<u>42</u>

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Not 5 Operationella leasingavtal

Framtida leasingavgifter avseende icke uppsägningsbara leasingavtal samt hyror av verksamhetslokaler fördelas enligt följande:

	2019-12-31	2018-12-31
Förfaller till betalning inom ett år	16 749	16 692
Förfaller till betalning senare än ett år, men inom 5 år	57 600	57 707
Förfaller till betalning senare än 5 år	28 566	42 703
Årets leasingkostnad uppgår till	17 890	16 942

Not 6 Medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala avgifter

Antalet visstids- och tillsvidareanställda var under året 417 (524) personer varav 57% (55%) var kvinnor och 43% (45%) var män (fjolårets siffror inom parantes).

	2019	2018
Omräknat till heltider, kvinnor	64,5	70,5
Omräknat till heltider, män	50,0	53,5
	<u>114,5</u>	<u>124,0</u>

Antal tillsvidareanställda 93 99

Av ledningsgruppens 9 (8) personer är 8 (6) kvinnor. Av styrelsens 9 (9) ordinarie ledamöter är 5 (4) kvinnor (fjolårets siffror inom parantes).

	2019	2018
Löner och ersättningar uppgår till	2019	2018
Styrelse och VD	1 045	4 087
Övriga anställda	49 122	51 077
	<u>50 167</u>	<u>55 164</u>

Sociala avgifter enligt lag och avtal samt premie för omställningsstöd	19 858	22 484
varav pensionspremie styrelse och VD	355	1 346
varav pensionspremie övriga anställda	3 322	3 480

Uppdragsersättningar 7 669 6 146

I bolaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3).

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Redovisning av sjukfrånvaro	2019	2018
Total sjukfrånvaro	1,95%	2,01%
Sjukfrånvaro för kvinnor	2,56%	2,45%
Sjukfrånvaro för män	1,19%	1,44%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre	0,75%	0,46%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30 – 49 år	2,88%	2,36%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre	0,94%	1,73%
Andelen av total sjukfrånvaro som har varat i 60 dgr eller mer	44,11%	34,27%

Not 7	Materiella anläggningstillgångar	2019-12-31	2018-12-31
--------------	---	-------------------	-------------------

Förbättringsutgifter på annans fastighet

Ingående anskaffningsvärde	528	0
Årets anskaffning	0	528
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	528	528
Ingående avskrivningar	-32	0
Årets avskrivning	-105	-32
Utgående ackumulerade avskrivningar	-137	-32
Utgående restvärde enligt plan	391	495

Inventarier

Ingående anskaffningsvärde	22 222	19 163
Årets anskaffning	2 042	3 070
Årets utrangering/försäljning	-43	-11
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	24 221	22 222
Ingående avskrivningar	-14 272	-12 864
Årets avskrivning	-1 698	-1 419
Årets utrangering/försäljning	14	11
Utgående ackumulerade avskrivningar	-15 956	-14 272
Utgående restvärde enligt plan	8 265	7 950

Not 8	Årets skatt	2019-12-31	2018-12-31
--------------	--------------------	-------------------	-------------------

Aktuell skatt	0	-39
Förändring uppskjuten skattefordran underskottsavdrag	53	-234
Skatt på årets resultat	53	-273

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Avstämning av effektiv skattesats

Redovisat resultat före skatt	6	288
Skatt på redovisat resultat enl. gällande skattesats 21,4% (22%)	-1	-63
Skatteeffekt övriga ej avdragsgilla kostnader	60	-212
Skatteeffekt schablonintäkt fondandelar	-7	-9
Skatteeffekt underskott ej uppbokat som uppskjuten skattefordran	-6	11
		0
Skatteeffekt ej skattepliktiga intäkter	1	0
	<u>53</u>	<u>-273</u>
Redovisad skattekostnad	53	-273

Not 9   **Disposition av vinst eller förlust**

Till årsstämmans förfogande står

Ansamlad vinst	394 625,64
Årets resultat	<u>59 297,68</u>
Summa	453 923,32

Styrelsen föreslår att årets resultat tillsammans med ansamlad vinst överföres i ny räkning.

Not 10	Andelar i dotterbolag	2019-12-31	2018-12-31
Ingående balans		100	100
Årets försäljning		-100	0
Utgående balans		0	100

Botnia Musik AB org.nr 556573-3127 med säte i Umeå
Kapitalandel 100% Röstandel 100% Antal aktier 1 000 Eget kapital 85 tkr

Not 11   **Uppskjuten skattefordran**

Vid årets början	0	234
Årets förändring av uppskjuten skatt	<u>53</u>	<u>-234</u>
Redovisat värde vid årets slut	53	0

Uppskjuten skattefordran avser underskott där ledningens bedömning är att dessa kommer att brukas mot skattemässiga överskott inom en 5 års period.

NorrlandsOperan AB

Org.nr 556529-6190

Belopp i tkr

Not 12	Förutbetalda kostn. och upplupna intäkter	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda hyreskostnader		1 453	226
Förutbetalda försäkringspremier		31	51
Upplupna bidragsintäkter		15	14
Förutbetalda semesterlöner		402	496
Övriga poster		323	308
		2 224	1 095

Not 13	Upplysningar om aktiekapital	Antal aktier	Kvotvärde per aktie
Antal/värde vid årets ingång		4 400	1 000
Antal värde vid årets utgång		4 400	1 000

Not 14	Upplupna kostn. och förutbetalda intäkter	2018-12-31	2018-12-31
Upplupna personalkostnader		4 817	7 452
Förutbetalda bidragsintäkter		6 240	6 603
Förutbetalda hyresintäkter		50	50
Övriga poster		1 513	592
		12 620	14 697

Umeå 2020-02-21

Eva Andersson
Ordförande

Marie-Louise Rönnmark
Vice ordförande

Fredrik Elgh

Ali Yasin Dahir

Liv Granbom

Ylva Hedqvist Hedlund

Peter Sedlacek

Karl-Erik Törner

Kjerstin Widman

Vår revisionsberättelse har avgivits 2020-03-11
ÖhrlingsPricewaterhouseCoopers
Huvudansvarig revisor

Gunilla Hägglund Sjöström
Verkställande direktör

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

Håkan Jonsson
Auktoriserad revisor